

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre 1 kor. 80 fillér.
Vidéken postán küldve negyedévre 3 kor. 60 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adatnak vissza.
Hirdetések árszabály szerint.

Magyar a magyar ellen.

A bankosok lapja „diadalmas előnyomulást” hirdet, mérsékelt ujságok pedig azt számítgatják, hogy nem is olyan nagy az diadal. Justhék hosszas előkészület után tudtak 94 képviselőt Makóra gyűjteni, míg a Kossuth bankettre pár nap alatt majdnem annyit hoztak össze. A bankosok diadalittasan hirdetik, hogy legyőzték a párt másik felét, Kossuthék pedig kissé nehezen titkolt bosszúsággal bizakodnak abban, hogy a párttervezleten a mérsékelték fogják legyőzni Justhékát.

Végleges győzelemről tehát korai volna beszélni: az azonban tény, hogy amint ütközetre és győzelemre kerül a sor, vesztés fél csak egy lesz: Magyarország.

Nem olyan időket élünk, amikor kívánatos dolog volna, hogy bármelyik magyar párt egyik fele üsse a másik felét.

Meglepetésszerű s egyáltalán nem kívánatos tény volt az, hogy Justhék Makón oly nagy számmal tüntettek Kossuth ellen. De ha már megtörtént, számolni kell vele s kutatni okait. Az okot pedig könnyű megtalálni a szokásos bécsi halogatásban. Bécs, mint mindig, most is késik egy gondolattal: azzal a gondolattal, hogy minő nemzeti vívmányokkal láttassék el az a kormány, mely hivatva lesz a nemzetet a válságból kivezetni.

Most emlegetnek valami efféle hajlandóságot — valószínűleg későn. Májusban ez az engedékenység biztosította volna a kormányzás békés menetét s legfeljebb néhány hevesvéri atyafi fordult volna a függetlenségi pártból balra, Nagy Gyurkáékhoz. Fél év alatt a bécsi halogatás nyomán fakadt türelmetlenség a párt fele részét Justhék táborába ragadta. Ha tovább is várnak, ott lesz csakugyan

a többség s akkor a többség, meg az elkeseredés magával ragadja a párt mérsékelt elemeit épp úgy, mint ahogy Tisza István idejében a bécsi makacsság nyomán fakadt érzelmek magukkal ragadták Apponyiékát a függetlenségi pártba. Akkor pedig még annyi „engedménnyel” sem lehet biztosítani a békés kibontakozást, mint amennyi most elég volna — vagy pedig jöhetnek a darabontok.

A darabontok pedig elég kártékony lények voltak ugyan reánk is, de Bécsnek is szép summába került a végkielégítésük s alig sikerült őket a megtorlástól megmenteni.

Ilyen helyzetben egyik fél sem teszi okosan, ha tulságosan feszíti a húr. Különösen a függetlenségi párt két tábora teszi bölcsen, ha nem azt keresi, mi választja el őket egymástól, hanem jobban, mint valaha igyekeznek a meglazult egységet összekalapálni.

Bécsi lapok ujongva hirdetik, hogy a függetlenségi párt egysége megszűnt. Tényleg ennél kívánatosabb valami nem is történhetnék nekik Magyarországon. Két függetlenségi párt egymással hajbakapva csak a párt fele erejét jelenti, vagy annál is kevesebbet. Akárki idézi fel tehát a pártszakadást, azzal nem hogy diadalmasan előnyomulna, hanem a Magyarország függetlenítésére törekvő irányzatot gyengíti.

Megtanulhattuk, hogy voltak már nekünk kisebb-nagyobb küzdelmeink a történelem folyamán elégszer, de soha senki olyan alaposan meg nem vert bennünket, mint mikor magyar villogtatta a kardot magyar ellen.

Dr. Krüger Aladár.

A katolikusok nem tehetnek oly sokat sajtójukért, hogy még többet ne kellene tenniük . . .

— XIII. Leo.

Elnapolt tárgyalás.

— A trifolium lakat alatt marad. —
— Tanulságok. —

Ott voltunk már, hogy a végére érünk a nagy pörnek, amely a szabad gondolkodás, a modern fölvilágosodottság örve alatt, a hazai zsidó sajtó útján egész bűnügyi botrányra hatalmasodott. Azt hittük már, hogy Szabadka, mely e skandalózus tárgyalások és piszkos sceneriái folytán rövid félhónapi időtartamra a haza és közfigyelem homlokterébe került, megint visszanyeri rendes, mygodt képét, a lelkek rendes aktivitásukat. A tegnapi történetek után tovább is vergődhetünk a bűnügyi vájta piszkos mederben. Hogy lesz-e belőle menekülés, azt csak januárban, vagy februárban döntheti el a bírói ítélet.

Befejezésénél állunk a nagy pörnek, melyben nem annyira az a lelkileg teljesebben elzüllött társaság, hanem inkább a körülöttük szereplő egyének és a sajtó voltak a megfigyelésre érdemes objektumok. A díszes társaság minden ügyvédi kitanítás, komikus, nevetséges érzélgőségek, arcátlan hazudozások és védői gorombáskodások dacára eddig is megkapta már patentjét, amelyet reklamirozi aligha fog.

Hárman ültek a vádlottak padján. Haverda Mária, Jánossy Aladár, Vojtha Antal. Tres fecerunt collegium, remek trifolium volt.

Egy nő, egy anya, Szabadkának egykoron megesodált szépsége, az irigyelt gazdag urleány, aki erkölcsi hitványságban egy vérbeli szibaritát is felülmul.

Egy nyiszlett, szerelemben testileg-lelkileg kiaszott, köhögős fráter, aki bár tudta, hogy ennek a női szörnynek udvartartásában mindig csak ötödik kerék, ide-oda cibált kapcarongy volt, most tárgyalás alatt, mivel rá voltak szegezve a gukkerek, nagyási hóbotba esett, szerelmi hőstenorba csapott és szerényen azt szuggerálta magába, hogy ő egy ittfelejtett lovagkori hős. Pedig tudhatta volna szegény, hogy amint eddig is csak örült spanyolnak tartották, most is csak az ő bőrére keverték a játszmát.

Es itt van a harmadik is. A cinikus, megátalkodott, keményfejű grand, aki mindig borzasztóan adta a sértettet, aki katonáskodása alatt is csak nyílt, hencegő istentagadásával tudta magát valahogy észrevétni.

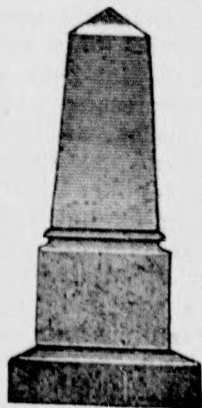
Ime a szép trifolium: a bujaságában kielégíthetetlen, züllött nő, a sikkasztásokkal,

Szükség esetén tekintse meg
Gebauer és Tumbász
sirkő-raktárát

834-189

első kör, Wesselényi-utca 148. szám,
mely gazdagságával és változatosságával tűnik ki.

okirathamisítással terhelt, erkölcstelenségben meghorpanó gyilkos és a cinikus istentagadó.

A Bácskai Napló irányához maradok hű, ha most a verdikt halasztása után a díszes társaság fölött egyszerűen napirendre térek. Mi a bűnügyi tárgyalás folyamán tudósításainkban mindig a szigorú tárgyilagosság terén mozogtunk. A büneset fölfújását, szenzációk hajhászását, a piszokban való turkálást, a közvélemény hamis utra terelését a hírlapírói tisztesség és méltóság lealacsonyításának tartjuk és tartottuk. Es Szabadkának komolyabb eleme is így gondolkozik. E tekintetben kötelezettségünk is van egy agilis, derék munkatársunkkal szemben. A bűnügyi tárgyaláson lapunkat Mamuzsich Mihály joghallgató képviselte, akinek eleven, pontos, tárgyilagossági tudósításaiért, fáradságos munkájáért e helyen is köszönetünket nyilvánítjuk.

A társaság fölött napirendre térünk, nem érdemi meg, hogy tintát vesztesünk rá.

Amilyen helytelenségnek, erkölcsi eltévelyedtségnek tartottuk egyes szenzáció éhes lapoknak eljárását, melyek a tárgyalás folyamán tolakodó véleményezéseikkel, tendenciózus tudósításaikkal az esküdtek ítéletének praejudikalni akartak, épügy jogunk van most ahhoz, hogy épen mi mondjunk véleményt, akik minden irányban pártatlanok voltunk, akik a komoly felfogást képviseltük, akik érdek nélkül irtunk és beszéltünk.

A vádlottakról elmodtuk véleményünket. Az esküdtek iránt fásaszó, nehéz munkák után csak elismeréssel lehetünk. De a környezet, a környezetben ugráló és szereplő egyénekről és a sajtóról hadd essék még pár szavunk.

A környezet? Azokról a nőiességüket, gyöngédségüket sutba rugott dámákról, akik napról napra libegve várták a tárgyalóterem ajtóinak megnyitását, és talán csak azt sajnálták, miért nincs meg bennük is az a démoni valami, ami azt a Mariskát annyi férfi szívnek elbolondítójává tette, ezekről az asszonyágokról és szüzekről már volt szó e lapnak hasábjain.

Es ott láttuk a környezetben azokat a jeles újságírókat, akik szenzációkat habzó cikkekkel közönséges típusokból áldozatokat, hősokeket akartak fabrikálni, kiknek több dicséret, részvét, elnézés jutott ki lapjaikban, mint amennyi kijutott részükről amaz érdemes embereknek, kik az elnöki, ügyészi, bírói székben ültek, kik fáradságos és hasznos munkában teljesítették nehéz hivatalukat.

Ott görnyedeztek a jeles urak, kik energizált, beteges idegletőknek már csak a fertőben való turkálással tudtak kielégítést szerezni, kik a közönséget egyenesen rátanították a bűnben való tobzódásra és így a bűn szeretetére. Ott láttuk őket mind. Es cikkekben a magyar frazeologia teljesen kimerült, alig találtak már becézgető, szerető, kényeztető szavakat, melyekkel Mariskát, azt az erkölcsi nullát minél szimpatikusabb színben föltüntessék; szemökben rendőr, ügyész, fogházigazgató, vizsgálóbíró, terhelt tanu állandó üldözésre érdemes alakok, gonosz idioták, reakciós összeesküvők voltak, csak az a börtöntöltelék, a bűnösök ezek voltak írásaikban a társadalomnak dédelgetendő alakjai.

Igy irtak már hónapok óta, még akkor is, mikor már világosan be volt bizonyítva Jánossy és Haverda Mária bűnössége. Ok a közélet, a közvélemény szócsöveinek szeretik magukat nevezni. Nekem azonban úgy tetszik, hogy ebben a bűnügyi botrányban is megint csak azoknak bizonyultak, miknek a tisztességes társadalom eddig is tartotta: a piszok, az erkölcstelenség, a trágárság levezető csatornáinak. Legyenek büszké a szerepükre! Kuriozumként megemlítem, hogy még ők héberedtek föl a memoárok fölőlvásása körül. még ő bennök ágaskodott az erkölcs Balogh bíró kérdései miatt. Hát persze ha a memoár is olyan szépen tudott volna hazudni, mint Jánossy, ha Balogh bíró is olyan keztüsen kezelte volna a drága Mariskát, mint Bródy, akkor minden rendben

volna. Egyébként tudvalevő dolog, hogy azok az újságok rég elvesztették a jogot, hogy valakinek erkölcsprédikációt adjanak.

A bűnpör tehát eltoldott a következő ciklusra, a függöny legördült, mielőtt a rémdramának akár sujtó, akár fölmentő végki-fejlése szemünk előtt állana.

A három vádlott továbbra is börtönben marad, ami mindenestre megnyugtatólag hat a pártatlan, igazságot kérő és kereső társadalomra.

A zsidó sajtónak eljárása és viselkedése pedig e pörben a legminimálisabb erkölcsi érzék híján volt. Eziránt a sajtó iránt kell, hogy a józan, komoly társadalom eszmört kapjon. Ha van egy kis judicium a magyar társadalomban, akkor a bűnpör kiábrándíthatja abból a sajtóból, mely egy tőlünk egészen tdegen, a magyar néplelékkel, erkölcsi érzületével teljesen ellentétes világfelfogásból meríti motivumait, gondolatait, eszméit.

Ez eszméknek, káros gondolatoknak a magyar néplelékbe való átplántálása egyenlő volna a magyarság elhantolásával. Azért álljon talpra mindenikünk, hogy e sajtó kalózmunkájának véget vessünk.

Ez legyen a fölfüggesztett, derékba szakadt bűnpörnek legkomolyabb tanulsága.

x.

A vármegye közigazgatási ülése.

Bácsbodrogvármegye e hó 10-én tartotta rendes közigazgatási ülését, Fernbach Károly főispán távollétében Vojnich István alispán elnöklétével.

Jelen voltak: Mihailovits Kornél főjegyző, Faragó János kir. tanfelügyelő Pavlovits Simon dr. vármegyei főorvos, Popovits Aurél kir. főügyész-helyettes, Fodor Mihály pénzügyigazgató-helyettes, Scultéty Ferencz árvaszéki elnök, Sztankovits György műszaki tanácsos, Molnár Károly dr., idb. Szemző Gyula, Karácson Gyula és Latinovits Géza bizottsági tagok.

A jegyzői tisztet Valient Nándor töltötte be.

Főorvosi jelentés.

A közegészségügyi állapot október hó folyamán kedvezőbb volt, mint az előző évek ezen időszaka:

A heveny fertőző betegségek közül észleltetett; a roncsoló toroklob 21 községben és pedig megbetegedett 167, ebből gyógyult 106, meghalt 33, ápolás alatt maradt 28. A vörheny 8 községben fordult elő. Megbetegedett benne összesen 74, ebből gyógyult 42, meghalt 13, ápolás alatt maradt 19 egyén.

A hagymáz 13 községben fordult elő. Megbetegedett benne 139, ebből gyógyult 21, meghalt 14, ápolás alatt maradt 104 egyén. A tisztí főorvos jelenti továbbá, hogy Káty községben személyes üzleti jogu gyógyszerár felállítására Rátai Dezső okl. gyógyszerész kapott engedélyt és a nemessmiliticsi gyógyszerár személyes üzleti joga Mór Gyuláról Tarján Gézára ruházottat át.

Államépítészeti jelentés.

Sztankovics György műszaki tanácsos jelenti, hogy a vármegyei tvh. közutak és az azokon levő műtárgyak állapota kielégítő, és hogy a Doroszló községben működő postahivatal állami távirddal egyesítetett, mely új távirtda hivatal f. évi október hó 28-án a forgalomnak átadott.

Állategészségügy.

Illy Gyula m. kir. főállatorvos jelentése szerint, az állategészségügy állapota október havában kedvező képet mutat, a menyinyben az összes ragadós állatbetegségek osökkentek. A lépfene 2, a veszettség 2, a rühkór 1, a sertésorbánc 1, a sertésvész 6 községgel kevesbedett, még a ragályos száj- és körömfájás, a juhhimlő és az ivarszervi hólyagos kiütés a tvh. területén nem fordult elő.

Tanfelügyelői jelentés.

Faragó János kir. tanfelügyelő jelenti, hogy az országos magyar hajósszövetség Palánka nagyközségben a hajós gyermekek számára egy otthont állított fel, mely okt. hó 17-én lett ünnepélyesen felavatva.

Jelenti továbbá, hogy Zentán, Bajmokon, Petrőcén és Tiszakálmánfalván új állami ovodák szerveztettek és hogy az elmúlt hónapban a nem állami tanítók fizetésének rendezése céljából 1565, eddigelé összesen 163188 korona államsegély folyósított. Végül az ujevászki társulati polgári leányiskola szükségleteinek részben való fedezésére a folyó évre 1000 korona segélyt engedélyeztek.

Pénzügyigazgatói jelentés.

Fodor Mihály pénzügyigazgató helyettes jelentése szerint a közadók állása a következő: befolyt októberben.

Egyenes adóban	684492 K 54 F
Hadmertességi díjban	36572 „ 64 „
Bélyeg és jogilletékben	345444 „ 17 „
Fogyasztási és italadóban	104165 „ 42 „
Tanítói nyugdíjban	7293 „ 70 „
Országos betegápolási pótdobában	345444 „ 17 „

Kir. ügyészségi jelentés.

Popovics Aurél kir. főügyész-helyettes jelenti, hogy a zombori kir. törvényszék fogházában a rend és tisztaság példás, a felügyelet és biztonság kifogástalan végül szokés nem fordult elő. Az egészségi állapot jó, ragályos betegség nem adta elő magát. Fegyelmi büntetés a múlt hó folyamán az őrség körében, valamint a letartóztatottaknál nem szabott ki. A zombori királyi törvényszék fogházában a múlt hó folyamán 45 letartóztatottat őriztek; és pedig:

Jogérvényesen elítélt 3, elzárva 13, börtönre 12, fegyházra 1.

Felebbezés alatt álló vizsgálati fogoly 1. Elítéletlen vizsgálati fogoly 15.

Az egészséges és munkaképes jogérvényesen elítélt letartóztatottak kivétel nélkül részint házi, részben pedig nyomdai munkával foglalkoztak, mely munkák után a múlt hóban az állam részére 32 korona 76 fillér, a rabok részére pedig 34 korona 42 fillér jövedelem folyt be.

Végül az apatini, hódási és kulai kir. járásbírói fogházakban ugy a rend és tisztaság, mint a fegyelem és közbiztonság kifogástalan volt.

Haverda-ügy.

Januárban újra tárgyalják.

A nagy szenzáció derékba tört. A dráma kifejlődése előtt legördült a függöny, de most csak felvonásköz lesz és megegyeszer — utoljára — hozzákezdnek — az utolsó felvonáshoz. — Ha psychologus volnék, akkor most értekezést írhatnék a tömeg lélektanáról; mintha megérezte volna a közönség szerda délután, hogy szenzációs tárgyalás lesz, oly óriási számba lepte el a szük tárgyalási termet; 300—400 ember szorongott ott egymás hátán. Nem hiába szorongott, volt szenzáció.

A bizonyítási eljárás befejeztével benyújtotta az ügyész a kérdéseket és a tárgyalási tények alapján kénytelenítve érezte magát Haverda Máriát súlyosabban — a felbujtás tényében bűnösnek — megvádolni. Ebben az esetben a vádlottnak joga van tiltakozni — mint ebben az esetben is történt — ha azonban a törvényes kérdés ennek dacára elrendeli a súlyosabb kérdés feltételét, joga van a védőnek a tárgyalás elnapolását kérni a védelem előkészítése céljából. Így történt ez a Haverda ügyben is.

Dr. Bródi és dr. Lengyel egyidejűleg kérték védenek szabadlábra helyezését, a bíróság azonban a vizsgálati fogságot mind a három vádlottra fentartotta; a végzés ezen része ellen a két védő felfolyamodást jelentett be; ez körülbelül két hét múlva megy fel a királyi táblához s körülbelül ugyanannyi idő múlva fog visszajönni. A királyi tábla előreláthatólag vissza fogja

utasítani a felfolyamódásokat; Haverda, Máriára vonatkozólag biztosan, mert hiszen még súlyosabb vád emeltetett ellene mint a fő-tárgyalás előtt.

Mivel azonban az ügy az esküdtbiróság elé tartozik, ez a ciklus pedig befejezést nyert, az ügy csak a jövő évi első ciklus keretében kerül majd tárgyalásra, előrelát-hatólag január vagy február hónapban.

Az ügyvel kapcsolatban sok új hír jött forgalomba, amelyek minden alapot nélkülöznek. Az is szóba jött, mintha az egész elnapolást az ügyész rendezte volna, hogy új nyomozást kezdhesen. Dr. Papp Sándor kir. ügyész felhatalmazott bennünket annak a kijelentésére, hogy neki az elnapolásban abszolút semmi része sem volt, sőt öt ma-gát lepte meg leginkább. Az új nyomozásra vonatkozólag kijelentette, hogy ebből egy szó sem igaz. Különböző újabb vizsgálat vezetésehez a perrend kifejezetten biztosítja az ügyész jogát. — Idegen esküdtzék delegálására semmiféle indító ok sem forog fenn és épen ezért kizártnak tartjuk. Az ügy teljesen az eddigi mederben fog tovább folyni mindössze pár hónappal később lesz kész.

m. m. l.

Egy havi közigazgatás.

A közigazgatási bizottság ma délután 3 órakor tartotta rendes havi ülését a főispáni hivatalban dr. Biró Károly polgármester elnöklete alatt.

Elnöklő polgármester bejelenti Beze-edy István főispánnak, a közigazgatási bizottság öt éven át volt elnökének elhunytát. A bizottság a főispán érdemeit jegyzőkönyvbe fogadja és a gyászoló családot erről értesíti.

A polgármesteri jelentés tudomásul vétele után Vojnits főjegyző felolvassa a távollevő kir. ügyész és állatorvos jelenté-sét, melyet egyhangulag tudomásul vesznek.

Majd az árvaszéki elnök jelentésének tudomásul vétele után Günther József dr. tisztí főorvos olvassa fel bő részletes jelen-tését az egészségügyi állapotokról, főképp a hasi hagymázos (tifuszos) megbetegedésekről. Ezek nagyszámban fordultak ugyan elő a múlt hóban, de ennek az is oka, hogy a gyanusakat is bejelentették tifuszosként. Ezeket a gyanus betegeket a jövőben egy-szerűen bakterológiai uton fogják meg-vizsgálni.

A tifusz megbetegedések száma emel-kezőben van, de az esetek logikátlanul van-nak elkelyezve. Sok van a külterületeken, sőt a környékből is hoznak a kórházba ilyen betegeket. Mindamellet aggodalomra nem adnak okot. Kilenc halálzással 50 gyógyult áll szemben.

A szükséges intézkedéseket azonnal foganatosították, a kerületi tisztí orvosok ellenőrizték. A tifuszos megbetegedések megszüntetésének egyedüli helyes megol-dása volna a fertőző osztály kibővítése és fertőtlenítő intézet felállítása.

Ez a két intézmény felállítása okvet-lenül szükséges, ehhez még állami támoga-tást is kaphat a város.

Osszesen 83 tifuszos beteg volt a múlt hóban. Járványos betegség volt a vörheny és a légzőszervek hurutos megbetegedése.

Meghalt 96 férfi, 86 nő, elveszületett 133 férfi, 125 nő. Népesedési mozgalom 76.

Purgly Sándor elismerést kér kifejezni a főorvos eme szép jelentéseért, amit a bi-zottság meg is tesz.

A városi főügyész, pénzügyigazgató, főmérnök jelentését tudomásul veszik. A tanfelügyelő két tanító ellen a fegyelmi el-járás megindítását kéri. Guresán tanító ellen pedig hatályon kívül helyezi a fegyelmi el-járást.

Lábas mérnök előzetes letartóztatásban.

Mindenkit megdöbentett ma a hír, hogy Lábas Gyula, tekintélyes szabadkai mérnököt Ujvidéken letartóztatták.

Ma utaztak Ujvidékre Edvi Illés fővá-rosi és Békeffy Gyula szabadkai ügyvédek,

hogy Lábas Gyula védelmét átvegyék.

A vád ellene az, hogy a szablyai par-cellázásnál pénzért előnybe részesített volna egyeseket.

Lábas ezen ügyben ismerősei előtt ugy nyilatkozott, hogy az ellene emelt vádak alaptalanok. — Oly előnyösen vállalta el a szablyai parcellázást, hogy ily pénzmanipu-lációk nélkül is nagyon megelégedhetik a tisztajövedelemmel.

HIREK.

Munkaközvetítés.

Drach János épület és butor asztalos két segédet keres Állandó alkalmazásra. Cím: Hódás, Bácsmegeye. Rövid és dívatáru-üzletbe egy segéd alkalmazást ke-res. Cím: A kiadóhivatalban.

Több cipész munkás előnyös feltételek mellett azonal munkába léphet Schön István cipész mesternél Bez-dánban.

— **Az Országos Katholikus Népszö-vetségnek Zentán tartandó rendes évi közgyűlése november 21-ről november 28-ikára elhalasztatott.**

Virág-kiállítás és teaestély.

Szerencsés ötlet volt a Szabaddai Lányok estélyét virág-kiállítással összekap-csolni. A Kertészek és Kertészgazdák Or-szágos Szövetkezete szombaton és vasárnap rendezik a Szabaddai Kereskedelmi Egyesü-let dísztermében a krizantémum-kiállítást és téli szobanövény-vásárt.

A kiállítás ünnepélyes megnyitása f. hó 13-án, szombaton, délelőtt 11 és fél óra-kor lesz a hatóságok képviselőinek jelenlé-tével és szombaton este 8 óráig lesz nyitva; vasárnap pedig reggel 8 órától este 8 óráig. Vasárnap délelőtt lesz a sétahangverseny; a belépő díj a kiállításra 20 fillér.

Szombaton este 6 órakor pedig a Ka-zsinó nagytermében lesz a műsoros teaes-tély Szilasi Anna, dr. Farkas Imre, Sz. Szi-geti Vilmos közreműködésével. Belépődíj a hangversenyre és táncmulatságra szemé-lyenkint 3 korona (teával együtt).

A tiszta jövedelem feléből jövő évben a legszebben díszített virágos erkélyek és ablakok tulajdonosainak kiüntetése céljából értékes emléktárgyakat vásárolnak.

— **Jótekonyság a városházán.** Nagy csapat szegény gyermek várta ma a városházán ragyogó szemmel a meleg, téliruhát. A városháza ma melegebb volt a szokottnál. A rideg közigazgatást a jótekonyság szel-leme hatotta át. Bárcsak minél gyakrabban hatolna be a rideg falak közé, vagy bárcsak ne kellene neki megjelennie, bárcsak ne lennének szegények.

— **Meghívó.** A szabadkai keresztény szociális egyesület szakosztályai vasárnap délután 4 órakor az egyesület új helyisé-gében (V kör, Arany János-tér) választ-mányi ülést tartanak. A tárgy fontossága miatt pontos megjelenésre kéri fel a tago-kat az Elnökség.

— **Palics világitása.** Palics világitá-sához a villam-áramot valószínűleg a villa-mos társaság fogja szállítani. Az erre vonat-kozó szerződés már a társaság előtt van. A szerződés szerint 1000 kilowattig kilowatt-jáért 50 fillért fizetne a város, azon túl az áram kilowattjáért 40 fillért. Ha a szerző-dést ilyen értelemben nem fogadná el a társaság, ugy halljuk, hogy a város saját kezelésbe fogja venni Palics közvilágitását.

— **Árucarnok Szabaddán.** A sza-badkai ipartestület előljárósága árucarnok létesítésén fáradozik. Az országos szövetke-zeti központ ezen ügyben Gedeon András osztálytanácsost küldi le Szabaddára, miről az ipartestületet ma értesítette.

— **A Szerbiába szóló postai csoma-gokhoz** ezentul ismét három darab áru-bevallást (vámnyilatkozatot) kell csatolni, melyben igen pontosan kell feltüntetni a feladó és címzett nevét, a rendeltetési hely-et, az áru nemét és a csomag tiszta és teljes súlyát. Pontatlan adatokat tartalmazó,

vagy ily okmányok nélkül érkező csoma-gokat a szerb vámhivatalok nem engednek be az országba.

— **A Polgári Temetkezési Egyletnél** a közel jövőben mintegy 100 tag vonul nyugalmába, ezek helyei fognak felvétel útján betölttetetni. Előjegyzések végett je-lentkezni lehet **Mucsy György** egyleti elnök-nél a szabadkai kereskedelmi és iparbank-ban a nyugalmába vonulók rokonai előny-ben részesülnek.

— **Gyermekbarátok Egylete.** Ujvi-déken, mely egylet Amón dr. védnöksége alatt áll, 1909. november hó 21-én a Récei szálloda nagytermében táncal egybekötött nagy katonahangversenyt tart a következő műsorral: Strizl: negyedik honvéd marsh. Ziehrer: Hereinspaziert keringő. Keller: Ouverture. Kámán: Potp. Tatárjárás című operettestől. Robandi: Alla stella confidente romanc. Schlödel: Les fleurs hongroises. Belépti díj személyenkint 1 korona. A tiszta jövedelmet 100 szegény gyermeknek karác-sonyi felruházására fordítja az egylet, mely a jótekonny célra való tekintettel felülfizeté-eket is köszönettel fogad.

— **Sikkasztott az ügynök.** Janovics Adolf helybeli kereskedő panaszt tett a rendőrségen Gyuriscs nevű ügynöke ellen, aki három vég vásznot elsikkasztott és meg-szökött.

Irodalmi újdonság!

Jókai: Enyém, tied, 3 vé I-II. kötet, ára 8 korona.
 „ Az arany ember I-II. kötet, ára 8 korona.
 „ Eppour si muove és mégis mozog a föld I-II. kötet, ára 8 korona.
 „ Szerelmem boldogul I-II. kötet, ára 8 korona.
 Lengyel: Talfun, ára 4 korona.
 Mányiné Prigl Olga: A szencsei család, ára 3 kor.
 Oláh: Istenei alkonyata, ára 3 korona.
 Rácz: A három villani krónikája, ára 10 korona.
 Sikabonyi: Komjáthy Jenő, ára 4 korona.
 Marica németországban, angol regény, ára 2 korona.
 A tűzpróba, angol regény, ára 2 kor. 80 fillér.
 A Beurlinó néni, angol regény, ára 3 korona.

Kaphatók:

Krécsi A. Nándor könyvkereskedésében
 Szabaddán, Deák-utca, Kiskápolnával szemben.
 Telefon 2-83.

Küvágó Daróc Abris megjegyzései.

A makói beszámoló.

Színhely a makói főtéren. Az emelvényen Justh Gyula és 94 képviselő meg 21 távirat. A téren állítólag 8-10.000 ember, köztük Küvágó Daróc Abris makói polgár, hagy-matenyésztő és választó.

Justh: A függetlenségi és 48-as párt megmutatta teljes loyálisát...

Küvágó: Olég, gyalázatosság!...

Justh: ... részt vett a delegációban...

Küvágó: Hát ammeg mifajta proseecció?

Justh: ... felemelte a kvótát...

Küvágó: A szömérmetlen!...

Justh: ... a kiegyezési törvényjavas-latok komplexusa...

Küvágó: Emmá döfi! csak tünám mi jaz a gombrekszus.

Justh: Eredetileg a koalíciónak együtt-működése két évre volt kontemplálva.

Küvágó: Ehen a! Engöm is két esz-tendőre kanterpátak be, mikó főbekolajizá-tam a Bekecs komát a kullantóva.

Justh: ... Kooperálni nem vagyunk hajlandók...

Küvágó: Bölesen van. Engöm is ki-operát a Zimre doktor Vársárhelyön, még se mut el a nyovolvám...

Justh: ... Nekünk nincsen szükségünk arra, hogy akár fuzionáljunk, akár koalizál-junk, akár kooperáljunk.

Küvágó: Ugy van! Nincs szükség kon-fuseráni, lekompromitájjuk a koloziciós operációt.

Justh: A függetlenségi párt kész a választói reformot...

Küvágó: Ugy is kő, aki reformátos avvelünk tart!

Justh: ... Küzdeni fog a pluralitás ellen.

Küvágó: Hejüs... Csak két gyerök kő mindön házba.

Justh: ... A plutokrácia...

Küvágó: Az az!... meg a zarisztogracia! Le kő securizáni a papi vagyomot. Just: ... a szó nemes értelmében vett szabadelvűség...

Küvágó: Abcug Tisza Kajmáuy!

Just: ... és demokrácia...

Küvágó: Szociár demogracia! éjjön! (magában) Hát a férög essön a zegész komégiába, asse tom mé szaval némötü a Gyula. Ambátor egy fene, se igr, se ugr nem jó. De letalább a napszám kikerült a zuraktu.

INNEN-ONNAN.

— Náci: Kevertél már gipszet a lisztbe?

— Igenis.

— Náci: Belekeverted a téglaport a paprikába?

— Igenis.

— Náci: Beleöntötted már a tejbe a vizet?

— Igenis.

— Akkor imádkozzunk Náci, már feljöttek a csillagok.

Bel- és külföldi napilapok, divatlapok és folyóiratok

házhöz szállítva minden mellék költség nélkül legalkalmasabban megrendelhetők

HEUMANN MÓR

könyv-, zenemű- és irodalmi cikkek kereskedésében Szabadkán, Szent-István-tér, Rádits-féle ház, a Szent-háromsággal szemben. Interurbán. — Telefonszám 85.

SZINHÁZ.

Színészcím.

A páratlan bérlet közönségének is tetszett Eysler kedves operettje. A szereplők mind jók voltak. A második felvonásbeli táncbetétet Mucsi Annus és Thomai Mariska lejtették elegánsan, megújrázták a táncot. — A harmadik felvonásban az angol táncoktós elmaradt, ez volt talán oka annak a kis zökkenésnek.

Műsor:

Pénteken: Szerencsemalac.

Szombaton: Jókedvű paraszt.

Vasárnap délután: Arany virág, este: Jókedvű paraszt.

Hirdetéseket
jutányos áron felvesz
lapunk kiadóhivatala
Rákóczi-utca 20. szám.

Abrasits Mihály és Társai

épület-bádogos és vízvezeték berendezők

== SZABADKÁN, ==

Kölcsey-utca 254. sz., a főposta mellett.

Elvállalnak

az épület-bádogosságon és vízvezeték szerelésben előforduló minden munkát a legdiszesebb kivitelben.

Készítenek:

toronyfödést, villamhárító felszerelést, fürdő- és klozet-berendezést, valamint

819-81

csatornázást.

Telefon 134.

Papi ruhák.

Van szerencsém a nagyságos és főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy az őszi és téli időnyre való fekete, színtartó papi szöveteim megérkeztek s azokat üzletemben nagy választékban raktáron tartom s igyekszem úgy mint eddig, ezenül is megrendelőimnek teljes bizalmát és megelégedését kiérdemelni.

Vidéki megrendelésnél elég egy minta reverenda vagy ruha beküldése is; kívánatra azonban saját költségemen a helyszínére személyesen kiutazom.

Templomi miseruhák elkészítését, valamint azok javítását is jutányos áron elvállalom.

Üzlet: Nemzeti Casinó épülete mellett levő Balog György-féle ház, Vesselényi-ut.

Hadnagy István.

papi és polgári szabó.

159-211

Korcsmárosok és bortermelők figyelmébe!

Március elsején életbe lépett új bortörvény értelmében minden szőlőtulajdonos, aki borát el is adja, minden korcsmáros „Bornyilvántartást” köteles vezetni. Ezen nyomtatvány a „Bácskai Napló” kiadóhivatalában, a miniszteri rendelet által megállapított mintában beszerezhető. Kereskedőknek bizományba ad a Szent Antal nyomda-vállalat.

Ujságelárusítók

felvételnek

lapunk kiadóhivatalában

50% jutalékra.

Lapunk kiadóhivatalában kapható regények:

KLEOPATRA.

FRANCIA REGÉNY.

Írta: HENRI GRÉVILLE.

Fordította: DUGOVICH IMRE.

Ára 60 fillér. Bolti ára 80 fillér.

A FALU SZÉPE.

ANGOL REGÉNY KÉT KÖTETBEN.

Írta: M. B. CROKER.

Fordította: DUGOVICH IMRE.

Ára a két kötetnek 1 korona.

Bolti ára 1 kor. 20 fillér.

Az Antikrisztus Csodája.

Ára a két kötetnek 1 korona.

Írta: LAGERLÖF ZELMA.

Német eredetiből fordította:

KÖRMÖCZY ERNŐ.

Bolti ára 1 kor. 20 fillér.

HÁREMNO.

Bácskai tárgyú regény. Írta: Dugovich Imre.

Ára 2 korona.

Legjobb beszerzési forrás porosz szén, koks és kovács szénre. — Tessék próbarendelést tenni!

Magy tűzifa készlet!

Vagyok bátor a nagy közönség tudomására adni, hogy egy budapesti szénnagykereskedővel kötött bizományi szerződésből kifolyólag azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy a szabadkai piacon a legjobb minőségű valódi porosz szenet, porosz koksot és kovács-szenet bevezethetem, és pedig:

100 kgr. elsőrendű porosz szén ára 4 kor. 40 fill.

100 kgr. elsőrendű koks ára . . . 5 kor. — fill.

100 kgr. 2-szer mosott porosz és szabolcsi kovács-szén . . . 4 kor. 40 fill.

Legkevesebb mennyiséget is házhöz szállítom. — Nagyobb rendelésnél árkedvezmény. — Főelvem a pontos mérlegelés.

Kasza János tűzifa- és szénkereskedő, bognárárúk raktára Szabadkán.

Telefon-szám 297.

IV. kör, Deák-utca, Milkó-ház.

Telefon-szám 297.

Pontos kiszolgálás!

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda- és Irodalmi-vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán.